

Knetterende Letteren december 2020

Inhoud

Op de hoogte, nieuwtjes op een rij	2
Ons huistijdschrift krijgt een nieuw jasje én een nieuwe naam!.....	2
Fijne feestdagen en een gezond 2021!.....	3
En de winnaar van de Boekenbon Literatuur Prijs is	3
Heerlijk ontspannend.....	4
Deel 1: 'Winter in het kattencafé' van Melissa Daley.....	4
Deel 2: 'Niemand komt je redden' van Alex Marwood.....	4
Deel 3: 'Het tegendeel van verdriet' van Susan Meissner	4
De boeknummers	5
Auteurs lezen voor en wel in uw oor:.....	5
Deel 1: 'Confituurwijk' van Femke Vindevogel	5
Deel 2: 'Persoonlijk geraakt' van Sis Matthé	5
Deel 3: 'Ik zal op je wachten' van Luc Hanegreefs.....	6
De boeknummers	6
Het Neusje van de Zalm, u moet het gelezen hebben: 'Het verhaal van de dienstmaagd' van Margaret Atwood, en het vervolg 'De testamenten'	6
Deel 1: 'Het verhaal van de dienstmaagd'	6
Deel 2: 'De testamenten'	7
Meer boeken van Margaret Atwood in onze bibliotheek.....	7
Een gesprek met Dimitri Bontenakel over zijn boek 'De berenrug'.....	7
Hedendaags, een maatschappelijk thema uitgelicht: drie boeken over een positief wereldbeeld.....	9
Deel 1: Het hoorcollege 'De toekomst wordt nóg beter: een hoorcollege over vooruitgangdenken en effectief altruïsme' van Maarten Boudry	9
Deel 2: 'Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat', ook van Maarten Boudry	10
Deel 3: 'De meeste mensen deugen: een nieuwe geschiedenis van de mens' van Rutger Bregman.....	10
De boeknummers	10
Historie. Historia. Ken het verleden, begrijp het heden. Vier boeken over de Joodse gemeenschap in Antwerpen.	11
Deel 1: 'Vreemdelingen in een wereldstad: een geschiedenis van Antwerpen en zijn Joodse bevolking 1880-1944' van Lieven Saerens.....	11
Deel 2: 'De diamantdiaspora: een verborgen geschiedenis tussen Antwerpen en Havana' van Herman Portocarero	11
Deel 3: 'Overleven na de holocaust: Hoe het Jeruzalem aan de Schelde herleefde en het Grand Hôtel in Knokke het eerste naoorlogse vakantieoord werd' van Rosine De Dijn.....	11

Deel 4: 'Mazzel tov' van Margot Vanderstraeten.....	12
De boeknummers	12
Vertel me een verhaal: 'Taxipraat: de spannendste belevenissen van onze taxichauffeurs' van Veerle Maebe	12
Hoorspel 'Wij, Heren van Zichem' naar Ernest Claes	13

Op de hoogte, nieuwtjes op een rij

Ons huistijdschrift krijgt een nieuw jasje én een nieuwe naam!

We hebben groot nieuws voor u! Vanaf januari zit ons huistijdschrift in een nieuw jasje. En bij een nieuw jasje hoort uiteraard ook een nieuwe naam. Vanaf volgende maand heet ons tijdschrift ... Luistervink!

Zoals u weet ging Mark De Haeck, redacteur van Knetterende Letteren, in oktober op pensioen. Al sinds 1979 bezorgde hij onze lezers maandelijks een nieuwe dosis leestips. Sinds november verzorgt het communicatieteam van Luisterpunt het huistijdschrift. Het leek ons gepast om vanaf januari het tijdschrift in een nieuw jasje te stoppen. Luistervink dus!

Net als Knetterende Letteren zal Luistervink u maandelijks voorzien van nieuwe leestips, interessante achtergrondartikels, boeiende gesprekken met auteurs en nieuws over onze bibliotheek. Voor de leestips putten we voor het grootste deel uit de aanwinsten van onze bibliotheek, maar geregeld belichten we ook oudere werken uit onze rijke collectie.

Alle rubrieken blijven behouden, al zullen sommige een nieuwe naam krijgen, daarover meer in het januarinumnummer. Naast de gekende rubrieken voegen we enkele nieuwe toe. Ze zullen niet allemaal in elk nummer aan bod komen.

In de rubriek 'Lezers tippen lezers' doen we een beroep op u! Maandelijks plaatsen we enkele boekentips van onze lezers in de kijker. Welk boek moeten uw medelezers absoluut lezen? Welk boek heeft u bijzonder geraakt en waarom? Welk informatief werk verschaftte u ongelooflijke nieuwe inzichten? Welke thriller joeg u de stuipen op het lijf? Stuur uw boekentip met een korte motivatie naar

luistervink@luisterpuntbibliotheek.be,

schrijf of brailleer hem op een briefje en stop hem bij een cd die u terugstuurt, of bel naar 02 423 04 13. Vermeld duidelijk dat u een boekentip geeft voor ons tijdschrift. Vergeet ook uw naam niet te vermelden als we die mogen vernoemen. Wie weet belandt uw boekentip in ons tijdschrift!

De rubriek 'Auteur in de kijker' zet elke maand één auteur centraal. Een recente prijswinnaar, een auteur die zijn eigen werk bij ons ingelezen heeft, een auteur die actueel is, een jonge debutant, het kan allemaal.

In 'Reis rond de wereld' verruimen we uw horizon en schotelen we u elke maand enkele auteurs uit een bepaald land voor. Uiteraard zorgen we voor een variatie aan genres.

Luistervink schenkt dus extra aandacht aan boeken van over de hele wereld, maar we willen ook anderstalige boeken in de kijker zetten. Dat doen we in de rubriek 'Over de taalgrens'.

Onze laatste nieuwe rubriek is 'Voor de liefhebber van'. Daarin vertrekken we van een bepaalde titel, auteur of genre en raden we gelijkaardige boeken aan. Denk aan: boeken voor liefhebbers van Lucinda Riley, van Pieter Aspe, van historische romans, van jeugdboeken, van hoorspelen, van 'De Bourgondiërs' van Bart Van Loo, enzovoort. Suggesties voor deze rubriek zijn altijd welkom.

De eerste Luistervink vliegt over enkele weken de deur uit en belandt begin 2021 in uw brievenbus of op uw online boekenplank. Wij zijn benieuwd naar uw reacties en hopen dat Luistervink u zal inspireren!

Fijne feestdagen en een gezond 2021!

Beste lezer,

2020 is een jaar dat we niet snel zullen vergeten. Een virus ver weg kwam plots erg dichtbij. We moesten in ons kot blijven, in onze eigen bubbel.

Ondanks het feit dat 2020 een moeizaam jaar was, mogen we niet vergeten de mooie momenten te koesteren. Er was plots tijd om te vertragen, en stil te staan bij uzelf. Tijd om leuke dingen te doen met uw familie of naasten, én ook tijd om te lezen. En dat deed u massaal, zo merkten we aan de boekaanvragen. We zetten ons beste beentje voor om u ook in deze uitzonderlijke tijden van nieuw leesvoer te voorzien.

2020 was ook een jaar van vernieuwing. Luisterpuntbibliotheek verhuisde naar een spiksplinternieuwe locatie in hartje Brussel. U vindt ons vanaf nu in de Broekstraat 49-53. De bibliotheek heeft een fijne publieksruimte waar we jullie, van zodra corona het toelaat, met open armen zullen ontvangen! Ook is er een nieuwe huisstudio waar auteurs hun eigen boek inlezen. Daarnaast ging Luisterpuntdirecteur Geert Ruebens op 1 oktober met pensioen. Hij gaf de fakkel door aan Saskia Boets, directeur lezers, collectie en communicatie, en Jan Rottier, directeur IT, personeel en financiën. Bedankt Geert voor al deze fijne jaren, veel succes Saskia en Jan!

Ook al was 2020 een jaar van vallen en opstaan, we hopen dat het nieuwe jaar 2021 dat dubbel en dik goedmaakt. We wensen u, trouwe lezer, een fantastisch 2021 en een goede gezondheid. U verdient het allerbeste. Goede boeken en veel leesplezier krijgt u van ons het hele jaar cadeau!

Luisterpunt wenst u fijne feestdagen en een gelukkig nieuwjaar!

En de winnaar van de Boekenbon Literatuur Prijs is ...

de Nederlandse auteur Oek De Jong met zijn roman 'Zwarte schuur'. 'Zwarte schuur' gaat over leven met een trauma en de verwerking ervan. Op zijn negenenvijftigste heeft schilder Maris Coppoolse een overzichtstentoonstelling in het Stedelijk Museum in Amsterdam. De internationale pers schrijft erover, het publiek stroomt toe. Maris staat op het toppunt van zijn roem. In de coverstory van een weekblad wordt de bron van zijn obsessieve werk blootgelegd: een misdaad die hij op zijn veertiende beging.

Niemand in zijn omgeving is daarvan op de hoogte. Zijn vrienden en bekenden zijn geschokt. Alles begon in een zwart geteerde schuur op een eiland.

Volgens de jury van de prestigieuze Boekenbon Literatuur Prijs wordt de lezer gedwongen om na te denken over de dunne lijn tussen seksualiteit en agressie, mannelijke identiteit en de al dan niet genezende kracht van kunst. 'Zwarte schuur' is een roman die u als lezer aan het werk zet en aanmoedigt tot interpretatie en discussie.

Oek De Jong. Zwarte schuur.

Speelduur 15 uur en 48 minuten. Boeknummer 28193.
25 braillebanden. Boeknummer 45095.

Heerlijk ontspannend.

Deel 1: 'Winter in het kattencafé' van Melissa Daley

Een niet te missen boek voor kattenliefhebbers! Het stadje Stourton-on-the-Hill, in de groene heuvels van de Cotswolds, heeft zijn eerste kattencafé. Daar woont Molly samen met haar kittens in een waar kattenparadijs, terwijl eigenaresse Debbie de gasten haar huisgemaakte delicatessen serveert. Maar zelfs in deze idyllische omstandigheden loopt niet alles volgens plan.

Als Debbie's zus met een gebroken hart aanklopt bij het café, staat Debbie erop dat ze bij hen blijft logeren, zo lang ze maar wil. Maar Linda komt niet alleen. De katten zijn flink van de kaart door de komst van haar woest keffende hond, Beau.

En dat is niet het enige wat tegenzit – Molly's bestaan wordt onverwacht bedreigd door een Siamese rivaal. Als een van haar kittens ook nog verdwijnt, is het maar de vraag of de komende feestdagen wel zo feestelijk zullen zijn...

Deel 2: 'Niemand komt je redden' van Alex Marwood

Diep in de bossen van Noord-Wales, achter metershoge stenen muren, houden de leden van de sekte De Ark zich schuil. Hun bestaan is in nevelen gehuld, zorgvuldig verborgen voor de buitenwereld. Dan slaat het noodlot toe: een mysterieus gif snijdt als een mes door de gemeenschap en eist de levens van honderden leden. Chaos breekt uit. In paniek slaan de overlevenden op de vlucht.

Onder hen bevindt zich Romy die opgegroeid is in de sekte. Als ze zich wil redden in de vreemde buitenwereld, zal ze een paar belangrijke lessen moeten leren. Zoals wie je kunt vertrouwen en wie je moet vrezen. En wat haar moeder al die jaren geleden zoveel angst aanjoeg dat ze haar dochter achterliet. En bovenal: dat Romy's wens om de sekte te vergeten niet betekent dat de sekte ook haar is vergeten.

Deel 3: 'Het tegendeel van verdriet' van Susan Meissner

'Het tegendeel van verdriet' van Susan Meissner speelt zich af in Philadelphia in 1918, het jaar waarin de Spaanse Griep om zich heen greep.

Wanneer ze met haar moeder soep brengt aan grieppatiënten, vindt de dertienjarige Maggie een baby zonder ouders. Hij doet haar denken aan haar overleden babybroertje. Ze neemt het jongetje mee naar huis, waar hij wordt opgenomen in het gezin en voor wat vrolijkheid in een verdrietige tijd zorgt. Maar Maggie heeft niet de gehele waarheid verteld, en haar daad blijkt meer gevolgen te hebben dan ze ooit had kunnen overzien. Een boek dat je meeneemt en dat je laat zien wat het tegendeel van verdriet is: hoop in de donkerste tijden.

De boeknummers

‘Winter in het kattencafé’ van Melissa Daley. Vertaald uit het Engels.
Speelduur: 7:42. Boeknummer 28491.

‘Niemand komt je redden’ van Alex Marwood. Vertaald uit het Engels.
Speelduur: 10:24. Boeknummer 28795.

‘Het tegendeel van verdriet’ van Susan Meissner. Vertaald uit het Engels.
Speelduur: 13:02. Boeknummer 28126. 16 braillebanden. Boeknummer 17401.

Auteurs lezen voor en wel in uw oor:

Deel 1: ‘Confituurwijk’ van Femke Vindevogel

Femke Vindevogel leidt ons met een flinke dosis humor en warm poëtisch inzicht rond in een buurt vol armoede en maatschappelijke problemen. Hoofdpersonage Marie verruult na de dood van haar vader het ouderlijk huis voor een woning in de Confituurwijk. Stap voor stap zien we hoe ze zich een weg moet manoeuvreren tussen burenc conflicten en persoonlijk geluk, en wordt ook de sluier van haar eigen verleden opgelicht. Tegelijkertijd ontluikt er een complexe liefde tussen haar en medebewoonster Samantha.

Femke Vindevogel balanceert op prachtige wijze humor en tragedie, frustratie en empathie.

Deel 2: ‘Persoonlijk geraakt’ van Sis Matthé

In zijn eerste dichtbundel ‘Persoonlijk geraakt’ gooit Sis Matthé de lezer in een labyrint van taal. Via de lichamelijkheid van de woordkunst probeert hij ons te beroeren. Hij speelt met taal maar de abstractie haalt het nooit van de emoties. En hoewel Matthé zich kwetsbaar opstelt wordt het nooit overdreven sentimenteel.

Deze bundel was een van de vier genomineerde dichtbundels voor de Poëziedebuutpijs. Naast schrijver is Sis Matthé ook actief als vertaler en muzikant.

Sis Matthé las zijn dichtbundel ‘Persoonlijk geraakt’ zelf in voor onze bibliotheek.

Deel 3: 'Ik zal op je wachten' van Luc Hanegreefs

Een historisch verhaal over de ontmoeting van een jonge Britse vrouw en een Amerikaanse bommenwerper tijdens de Tweede Wereldoorlog en de impact van die ontmoeting op de toekomst van velen. Jaren na de oorlog wordt de vrouw geïnterviewd door Jen, voor een schoolopdracht. Wat aanvankelijk een saaie taak leek voor Jen wordt steeds meeslepender, want de twee vrouwen hebben meer met elkaar gemeen dan ze dachten.

Een jeugdboek voor jong en oud over liefde, verlies en hoop. 'Ik zal op je wachten' werd genomineerd voor de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen, de grootste leeskring van Vlaanderen die elk jaar de crème de la crème van de jeugdliteratuur leest.

De boeknummers

'Confituurwijk' van Femke Vindevogel. Ingelezen door de auteur.

Speelduur: 7:43. Boeknummer 28758.

'Persoonlijk geraakt' van Sis Matthé. Ingelezen door de auteur.

Speelduur: 0:34. Boeknummer 28816.

'Ik zal op je wachten' van Luc Hanegreefs. Ingelezen door de auteur.

Speelduur: 5:17. Boeknummer 28568.

Het Neusje van de Zalm, u moet het gelezen hebben: 'Het verhaal van de dienstmaagd' van Margaret Atwood, en het vervolg 'De testamenten'

Margaret Atwood woont en werkt in Toronto. Ze schreef 17 romans en daarnaast een resem aan poëziebundels, kortverhalen, kinderboeken en non-fictie. Atwood is een iconisch feministe en politiek activiste. Ze wordt al een tijd gezien als een kanshebber op de Nobelprijs voor de Literatuur.

Deel 1: 'Het verhaal van de dienstmaagd'

In 1985 schreef ze haar bekendste roman 'The Handmaid's Tale', vertaald naar het Nederlands als 'Het verhaal van de dienstmaagd'. In deze dystopische roman voert Atwood ons mee naar de Republiek Gilead, de voormalige Verenigde Staten. Daar heeft een christelijke beweging de macht gegrepen: iedereen moet er leven volgens de wet van het Oude Testament. De vrouwelijke bevolking wordt er ingedeeld in klassen naargelang hun vruchtbaarheid en status. Hoofdpersonage Vanfred behoort tot de klasse van de 'dienstmaagden'. Haar taak? Zich voortplanten. De dienstmaagden worden maandelijks ceremonieel verkracht, in de hoop dat ze zwanger geraken. Na de geboorte nemen de meester en zijn echtgenote het kind af.

'Het verhaal van de dienstmaagd' kent sinds zijn verschijningsdatum tot nu een ongekend succes. Het boek verscheen in 2017 ook als televisieserie en won maar liefst vijf Emmy Awards.

'Het verhaal van de dienstmaagd' van Margaret Atwood.

Speelduur: 10:01. Boeknummer: 27867. 18 braillebanden. Boeknummer: 45398.

U vindt ook de Engelstalige Daisy-versie in onze collectie.
Speelduur: 10:16. Boeknummer 600133.

Deel 2: 'De testamenten'

Vorig jaar verscheen het vervolg op 'Het verhaal van de dienstmaagd', genaamd 'De Testamenten'. We reizen opnieuw naar de Republiek Gilead, vijftien jaar later. Het totalitaire regime is er nog steeds, maar begint langzaamaan scheuren te vertonen. 'De testamenten' vertelt de getuigenissen van drie verschillende vrouwen: één van de machthebbers in Gilead, een bevoorrechte dochter van een hoogstaande bevelvoerder en een Canadees meisje dat demonstreert tegen het regime. Diep gekoesterde geheimen brengen deze drie vrouwen samen. Ze worden geconfronteerd met zichzelf en met de vraag hoever ze willen gaan voor waar zij in geloven. 'De testamenten' geeft ons opnieuw een inkijk in het corrupte systeem van Gilead. Een boek vol spanning en fijnzinnige humor. Het boek werd bekroond met de prestigieuze Man Booker Prize.

'De testamenten' van Margaret Atwood.

Speelduur: 11:36. Boeknummer: 28370. 21 braillebanden. Boeknummer 45196.

Meer boeken van Margaret Atwood in onze bibliotheek

We zetten nog twee andere pareltjes van Margaret Atwood in de kijker.

De blinde huurmoordenaar. Iris Chase blikt terug op haar leven en dat van haar zus Laura die jong zelfmoord pleegde. Haar zus schreef de bestseller 'De blinde huurmoordenaar' en werd daardoor in één klap beroemd. Het verhaal van Iris wordt afgewisseld met hoofdstukken uit die roman. Twee verhaallijnen smelten samen, tot een catastrofe opdoemt. Winnaar van de Booker Prize 2000.

Speelduur: 23:04. Boeknummer: 5455. 20 braillebanden. Boeknummer 37530.

Het stenen matras: negen vertellingen. Een vrouw met een genetische afwijking wordt aanzien als vampier, een fantasy-auteur hoort de stem van haar overleden man en een oude dame met het syndroom van Charles Bonnet probeert contact te maken met kabouters; het zijn enkele eigenzinnige personages die u leert kennen in deze verhalenbundel. Atwood neemt ons mee naar negen raadselachtige werelden, een boek gevuld met horror en zwarte humor.

Speelduur: 11:31. Boeknummer: 23946.

Een gesprek met Dimitri Bontenakel over zijn boek 'De berenrug'

Luisterpuntmedewerker Diego Anthoos interviewde Dimitri Bontenakel over zijn roman 'De berenrug'.

Dimitri Bontenakel woont en werkt in Antwerpen. Hij schreef de romans Schaduw en vuur (2017), De steek van de scorpioen (2013), Mijn ontmantelde wereld (2007) en Een zwerver met pleinvrees (2004). Op 6 april 2020 – in hartje coronacrisis – verscheen zijn vijfde roman 'De berenrug'.

'De berenrug' speelt zich af aan het eind van de 19de eeuw. Een natuurramp verwoest een afgelegen eiland diep in de Noord-Atlantische wateren. De bomen sterven af, oogsten mislukken en de vrouwen baren geen kinderen meer. In de steek gelaten door de rest van de wereld zijn de eilandbewoners op zichzelf aangewezen. De jonge Ellie voert haar eigen strijd. Haar stiefvader wil dat ze samen met hem de vuurtoren gaat bemannen terwijl de zoon van de eilanddokter haar als zijn toekomstige bruid ziet. Maar zij droomt zelf van een leven ver weg van het eiland.

Twee schipbreukelingen zetten de verhoudingen tussen de eilanders op scherp. Hoeveel regels zal de pastoor nog uitvaardigen om de gemeenschap aan zich te binden? Wat bezielde de schoolmeester om zijn huis op klaarlichte dag in brand te steken? Waarom stortte een kind zich van het klif? Het versterkt Ellie's vastbeslotenheid aan het eiland te ontsnappen. Ze vindt een onverwachte bondgenoot. Maar wanneer haar droom werkelijkheid kan worden, moet ze een keuze maken.

'De berenrug' van Dimitri Bontenakel. Speelduur: 6:55. Boeknummer: 28901

Meer boeken van Dimitri Bontenakel in onze bibliotheek

'Schaduw en vuur'. Op jonge leeftijd koesteren de broers Leon en Max en hun stiefzus Nora hun dromen, op volwassen leeftijd zijn ze vrijwel alles verloren. Nora wordt een succesvol kunstenares, maar trekt zich terug in haar fantasiewereld. Max reist af naar een oorlogsgebied en verdwijnt uit het zicht. En terwijl Leon op een stoffige zolder een enorm archief van herinneringen aanlegt, dringt een jonge vrouw zijn leven binnen – een reddende engel of schikgodin? Dit fascinerende en ingenieus vertelde verhaal over verzoening en schuld begint in de nabije toekomst en eindigt in het recente verleden. Dan wordt met een schok duidelijk waarom de levens van Nora, Max en Leon zo gelopen zijn. Maar was dat de enige mogelijkheid? Speelduur 10:14. Boeknummer: 24942. 12 braillebanden. Boeknummer: 16926.

'De steek van de scorpioen'. Na een wereldreis van twee jaar keert Lemmy Planck naar Antwerpen terug. In zijn bagage: een manuscript van 400 pagina's, een scorpioen die naar de naam D'Artagnan luistert en de herinnering aan een korte vriendschap met een Chileense ex-huurling. Thuis treft Lemmy een dikke envelop aan. Vlak voor zijn dood heeft de Chileen zijn dagboek naar hem opgestuurd. Lemmy probeert vergeefs een uitgever te vinden voor zijn eigen manuscript maar er is des te meer belangstelling voor het dagboek. Niet alleen de uitgever, ook de dochter van de Chileen en de privébeveiligingsfirma waarvoor haar vader heeft gewerkt, zitten erachteraan. Als die firma het dagboek met geweld wil bemachtigen, besluit Lemmy het zelf te gaan lezen. Dat had hij beter niet kunnen doen, want wat er gebeurde toen de Chileen de persoonlijke bewaker van de paus was, moet verborgen blijven. Ingelezen door de auteur. Speelduur: 7:09. Boeknummer: 20858.

‘Mijn ontmantelde wereld’. Terwijl buiten een onnatuurlijk strenge winter komaf maakt met de mens – het lijkt het einde van de wereld wel – heeft Harold andere kopzorgen. In het midden van de nacht verdween zijn hartsvriendin. Ze laat hem een aantal aanwijzingen achter: foto’s, een prentbriefkaart, een biografie. En een radeloze moeder. Daarmee is Eleni niet aan haar proefstuk toe. Harold is haar verdwijntruks meer dan beu. Ervan overtuigd dat de aanwijzingen naar haar schuilplaats zullen leiden, gaat Harold op zoek naar radiomaakster Eleni Kahn. Maar Harold is geen speurneus en dit is geen detectiveverhaal. Zijn zoektocht werpt meer vragen op dan antwoorden. Speelduur 10:12. Boeknummer: 16260. 11 braillebanden. Boeknummer: 15005.

‘Een zwerver met pleinvrees’. Als de blinde Gabriël, afkomstig uit de chique heuvelwijken, de vaste ontbijttafel van Jasper doelbewust inpikt, verandert alles. De eigengereide blinde doet hem - in ruil voor grof geld - een absurd voorstel. Jasper zwicht voor het geld en raakt verstrikt in een bizar intrige, waarin Gabriëls spotzieke zus en dito vrienden een hoofdrol spelen. Tot Gabriël zich tijdens het midzomerfeest ontpopt als een meesterschaker tussen onwetende pionnen. Speelduur: 9:31. Boeknummer: 15084.

Hedendaags, een maatschappelijk thema uitgelicht: drie boeken over een positief wereldbeeld

Deel 1: Het hoorcollege ‘De toekomst wordt nóg beter: een hoorcollege over vooruitgangsdelen en effectief altruïsme’ van Maarten Boudry

Was vroeger alles beter? Helemaal niet. In vele opzichten leven we vandaag in het beste tijdperk ooit. Nooit eerder leefden zoveel mensen zo lang, gezond, welvarend en vredig als vandaag. De wereldwijde levensverwachting is de laatste twee eeuwen gestegen van 30 jaar naar meer dan 70 jaar. Kindersterfte is spectaculair gedaald. Infectieziekten zijn sterk teruggedrongen en oorlogen komen steeds minder voor. Maar als we het zo goed stellen, waarom geloven zoveel mensen dat het bergaf gaat met de wereld? Is de ondergang echt nabij, zoals doemdenkers verkondigen? De schuld voor ons sombere wereldbeeld wordt vaak bij de media gelegd, maar volgens Maarten Boudry zijn er diepere oorzaken, die te maken hebben met de werking van de menselijke geest. Daarvoor ontwikkelde hij de drie wetten van het pessimisme. Die verklaren waarom het lijkt dat de wereld bergaf gaat, terwijl het net andersom is. Maar misschien is pessimisme toch nuttig om ons aan te sporen tot actie? In zijn hoorcollege stelt Boudry dat juist het tegendeel waar is. Doemdenken en pessimisme leiden tot fatalisme en berusting, terwijl vooruitgangsdelen daadkracht stimuleert. Vooruitgang gaat niet vanzelf, het is mensenwerk. Om de wereld nog beter te maken, pleit hij voor de beproefde waarden van wetenschap en verlichting, en in het bijzonder voor ‘effectief altruïsme’, de filosofie die liefdadigheid zo rationeel mogelijk wil benaderen.

Maarten Boudry is wetenschapsfilosoof en houder van de Leerstoel Etienne Vermeersch aan de UGent. Hij is 36 jaar en is naar eigen zeggen allergisch aan doemdenken en paniekzaaiërij en wil vooruitgangdenken stimuleren.

Deel 2: ‘Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat’, ook van Maarten Boudry

Leest u Maarten Boudry's opvattingen liever meer uitgebreid en uitgediept in een boek dan dat u luistert naar een hoorcollege, dat kan ook. Ook in zijn boek breekt hij een lans voor het vooruitgangdenken en bestrijdt hij het wijdverbreide pessimisme. Hij zoekt naar verklaringen voor de doembeelden over klimaat en islamisering, over groeiend racisme en ongelijkheid en over de diepe wanhoop van de westerse mens. De beproefde waarden van wetenschap en verlichting zijn belangrijk. Doemdenken leidt niet tot daadkracht maar tot fatalisme, terwijl vooruitgangdenken net wervend is.

Deel 3: ‘De meeste mensen deugen: een nieuwe geschiedenis van de mens’ van Rutger Bregman

Dit boek vond u in de Uitgelezen rubriek van november maar we willen het graag voluit in de kijker zetten. ‘De meeste mensen deugen’ werd immers ontzettend positief onthaald, voerde lang vele lijstjes aan en werd een indrukwekkend aantal keer verkocht.

De mens is een beest, zeiden de koningen. Een zondaar, zeiden de priesters. Een egoïst, zeiden de boekhouders. Al eeuwen is de westerse cultuur doordrongen van het geloof in de verdorvenheid van de mens. Maar wat als we het al die tijd mis hadden?

In dit boek verweeft Rutger Bregman de jongste inzichten uit de psychologie, de economie, de biologie en de archeologie. Hij neemt ons mee op een reis door de geschiedenis en geeft nieuwe antwoorden op oude vragen. Waarom veroverde juist onze soort de aarde? Hoe verklaren we onze grootste misdaden? En zijn we diep vanbinnen geneigd tot het kwade of het goede?

Adembenemend, weids en revolutionair – ‘De meeste mensen deugen’ herschrijft niet alleen de geschiedenis, maar werpt ook nieuw licht op onze toekomst. Het is een speurtocht naar een positief mensbeeld aan de hand van historische voorbeelden, met adviezen voor een betere samenleving.

De boeknummers

‘De toekomst wordt nóg beter: een hoorcollege over vooruitgangdenken en effectief altruïsme’ van Maarten Boudry.

Speelduur: 1:25. Boeknummer: 28786

‘Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat’ van Maarten Boudry.

Speelduur: 11:26. Boeknummer: 27954.

‘De meeste mensen deugen: een nieuwe geschiedenis van de mens’ van Rutger Bregman.

Speelduur: 12:11. Boeknummer 300021. 23 braillebanden. Boeknummer 45113.

Historie. Historia. Ken het verleden, begrijp het heden. Vier boeken over de Joodse gemeenschap in Antwerpen.

Deel 1: ‘Vreemdelingen in een wereldstad: een geschiedenis van Antwerpen en zijn Joodse bevolking 1880-1944’ van Lieven Saerens

45% van de Joodse bevolking in België werd gedeporteerd. In Antwerpen ligt dat cijfer opvallend hoger: minstens 65% van de Joodse bevolking werd het slachtoffer van de Endlösung. Historicus Lieven Saerens schreef er een doctoraat over en bundelde zijn werk tot het boek ‘Vreemdelingen in een wereldstad’. Daarin verklaart hij hoe de vreemdelingenhaat in de Antwerpse stad van de jaren 1930 ontstond. Die haat nestelde zich aanvankelijk in de kringen van Belgisch-nationalisten en bereikte een catastrofaal hoogtepunt tijdens de bezetting. Saerens verklaart dat veel gezagsdragers een lakse houding vertoonden. Dat samen met het gebrek aan verzet waren bepalend voor het hoge deportatiecijfer in Antwerpen. In het boek komen ook Antwerpenaren tot hun recht die belangeloos hun leven waagden om hun Joodse burens te redden. Een historisch boek dat jammer genoeg nog steeds actueel is, over hoe vreemdelingenhaat langzaam maar zeker doorsijpelt in de maatschappij.

Deel 2: ‘De diamantdiaspora: een verborgen geschiedenis tussen Antwerpen en Havana’ van Herman Portocarero

Meer dan 12.000 Joodse vluchtelingen vertrokken voor en na de Tweede Wereldoorlog naar Cuba. Een aanzienlijk deel van de Antwerpse diamantsector verhuisde mee.

Aan de hand van gedetailleerd onderzoek reconstrueert de auteur Herman Portocarero de levens, reizen en worstelingen van verschillende Joodse families. Ook legt Portocarero banden met de huidige migratieproblematiek. Hij zoekt uit hoe en waarom mensen migreren, en hoe die gezien en ontvangen worden. Hoe passen migranten zich aan, of niet? En is er ruimte om terug te keren?

Herman Portocarero is schrijver en diplomaat. Zo was hij onder meer ambassadeur voor België in Cuba van 1995 tot 2000. In dienst van de Europese Unie werd hij in datzelfde land in juli 2012 benoemd tot Europees ambassadeur.

Deel 3: ‘Overleven na de holocaust: Hoe het Jeruzalem aan de Schelde herleefde en het Grand Hôtel in Knokke het eerste naoorlogse vakantieoord werd’ van Rosine De Dijn

Antwerpen was tijdens de Tweede Wereldoorlog ‘Judenrein’ gemaakt. Na de val van het Derde Rijk in 1945 zochten veel overlevenden uit Oost-Europa een nieuwe thuis in het ‘Jeruzalem aan de Schelde’, een plaats om hun zeden en gebruiken te laten herleven.

Monsieur Motke Weinberger, een Joodse patissier die actief was in het verzet, baatte na Wereldoorlog II in Knokke het Grand Hôtel uit. Het werd een ontmoetingsplaats voor de Antwerpse Joden, voor velen hun eerste naoorlogse vakantieoord. Een plek om herinneringen op te halen en elkaar te vinden.

Rosine De Dijn gaat op zoek naar de achtergrond en het verhaal van deze bijzondere overlevers. Ze gaat zo ook de confrontatie aan met de naoorlogse generaties die in een bubbel van misvatting en ontkenning opgroeiden.

Deel 4: 'Mazzel tov' van Margot Vanderstraeten

Mazzel tov van Margot Vanderstraeten biedt een indringende, unieke inkijk in de onbekende wereld van een gesloten orthodox-joods gezin in Antwerpen. Zes jaar lang begeleidt de auteur de kinderen van de familie Schneider bij hun huiswerk. Via dochter Elzira en zoon Jakov krijgt ze geleidelijk toegang tot hun wereld. Er heersen religieuze wetten en eeuwenoude tradities die de Vlaamse studente maar moeilijk kan rijmen met de tijd: de jaren negentig. Maar ook de Joodse familie wordt beproefd door de open, maar kritische werkstudente. Dat zij ongehuwd samenwoont met haar Iraanse vriend Nima wekt achterdocht. Gaandeweg winnen - aan beide zijden - respect, nieuwsgierigheid en humor het van verontwaardiging en verwerping. Als de kinderen afgestudeerd zijn, zoekt Vanderstraeten ze jaren later in Israël en New York op.

Margot Vanderstraeten las 'Mazzel tov' zelf in voor onze bibliotheek.

De boeknummers

'Vreemdelingen in een wereldstad: een geschiedenis van Antwerpen en zijn Joodse bevolking 1880-1944' van Lieven Saerens.

Speelduur: 53:49:00. Boeknummer 10796.

'De diamantdiaspora: een verborgen geschiedenis tussen Antwerpen en Havana' van Herman Portocarero.

Speelduur: 6:53. Boeknummer: 28427.

'Overleven na de holocaust: Hoe het Jeruzalem aan de Schelde herleefde en het Grand Hôtel in Knokke het eerste naoorlogse vakantieoord werd' van Rosine De Dijn.

Speelduur: 6:38 Boeknummer: 28820

'Mazzel tov' van Margot Vanderstraeten. Ingelezen door de auteur.

Speelduur: 8:49. Boeknummer 25435.

Vertel me een verhaal: 'Taxipraat: de spannendste belevenissen van onze taxichauffeurs' van Veerle Maebe

Veertien taxichauffeurs vertellen over de bikkelharte concurrentie tussen Uber en eenmanstaxibedrijven, over pikante seksscènes, schaamteloze dronkaards en

drugsverslaafden, professionele ruziemakers en racisten, brutale wanbetalers en vuil gebekte straatboefjes die er niet voor terugdeinzen een wapen boven te halen.

Gelukkig verlopen de meeste ritten wel vlot en soms valt er heugelijk nieuws te melden, want af en toe doet de taxi dienst als kraamkliniek of salon. In andere gevallen verandert hij in een biechtstoel, boudoir, kantoor, snackbar, café of toilet en een enkele keer zelfs in een plaats delict en sterfkamer. Taxichauffeurs komen in aanraking met reizigers uit alle lagen van de bevolking. U zult zelfs een aantal beroemdheden de revue zien passeren. Die kleurrijke mengelmoes leidt tot hilarische situaties met onconventionele figuren die alle registers opentrekken.

U kunt nu luisteren naar het verhaal van taxichauffeur Koen Deruyver, die duidelijk een goede engelbewaarder heeft. Het fragment duurt een halfuurtje.

‘Taxipraat: de spannendste belevenissen van onze taxichauffeurs’ van Veerle Maebe.

Speelduur 6:50. Boeknummer: 28643.

Hoorspel: ‘Wij, Heren van Zichem’ naar Ernest Claes

In 1969 zond de BRT-televisie de eerste aflevering uit van ‘Wij, Heren van Zichem’, een kroniek van het Hagelandse dorpsleven in de tweede helft van de jaren twintig.

Het scenario van Maurits Balfoort was een vrije bewerking van verschillende romans en novellen van Ernest Claes, met als uitgangspunt zijn boerenroman ‘Het leven van Herman Coene’. Centraal in het verhaal staat een oude vete tussen de familie Coene, herenboeren van de Donkelhoeve, en de plaatselijke kasteelheren.

U kunt nu luisteren naar het prachtige hoorspel gebaseerd op de televisieserie. Veel plezier! Het hoorspel duurt anderhalf uur. U vindt het ook in onze collectie met boeknummer 21913.